

Praktyka włączania zawodów przyszłościowych do oferty szkoleniowej i zwiększania szans na zatrudnienie w kontekście europejskim

Opracowano w ramach projektu:

EURIBOR

Promowanie zrównoważonych działań na rzecz wzmocnienia
pozycji bezbronnych grup młodych kobiet”, nr: 2020-1-0049

WPROWADZENIE

W obliczu dynamicznych zmian na rynku pracy w Europie, kluczowym wyzwaniem jest zapewnienie odpowiednich umiejętności i kwalifikacji, które umożliwią jednostkom skuteczne konkurowanie na rynku pracy. Niniejsze wytyczne mają na celu dostarczenie praktycznych wskazówek dotyczących włączania zawodów przyszłościowych do oferty szkoleniowej oraz zwiększenia szans na zatrudnienie, z uwzględnieniem kontekstu europejskiego.

Analiza trendów wskazuje na wiele zawodów, które uznaje się za przyszłościowe, często nazywane również nietradycyjnymi, ponieważ wynikają z nowych technologii, zmieniających się potrzeb społecznych i gospodarczych, oraz rosnących wyzwań środowiskowych. Oto kilka przykładów takich zawodów:

1. **Specjalista ds. analizy danych (Data Analyst):** W erze cyfrowej ogromna ilość danych jest generowana każdego dnia. Specjaliści ds. analizy danych są odpowiedzialni za analizę, interpretację i wykorzystanie tych danych do podejmowania decyzji biznesowych, opracowywania strategii marketingowych czy tworzenia modeli predykcyjnych.
2. **Inżynier ds. sztucznej inteligencji (AI Engineer):** Sztuczna inteligencja staje się coraz bardziej powszechna w wielu dziedzinach życia, od medycyny po przemysł. Inżynierowie ds. sztucznej inteligencji zajmują się tworzeniem i rozwijaniem algorytmów, systemów uczenia maszynowego oraz aplikacji wykorzystujących technologie AI.
3. **Analitik cyberbezpieczeństwa (Cybersecurity Analyst):** Wraz z rozwojem technologii rośnie również ryzyko cyberataków. Analitycy cyberbezpieczeństwa są odpowiedzialni za monitorowanie, analizę i zabezpieczanie systemów informatycznych przed atakami oraz ochronę poufności danych.
4. **Inżynier ds. energii odnawialnej (Renewable Energy Engineer):** W obliczu zmian klimatycznych rośnie zapotrzebowanie na energię odnawialną. Inżynierowie ds. energii odnawialnej projektują, rozwijają i wdrażają rozwiązania oparte na źródłach energii odnawialnej, takich jak słoneczna, wiatrowa czy geotermalna.
5. **Terapeuta zajęciowy (Occupational Therapist):** W społeczeństwie starzejącym się oraz w kontekście wzrastającej świadomości zdrowia psychicznego, terapeuci zajęciowi odgrywają coraz większą rolę. Pomagają oni osobom z urazami, niepełnosprawnościami lub problemami zdrowotnymi odzyskać niezależność poprzez terapię zajęciową.
6. **Ekspert ds. mobilności elektrycznej (Electric Mobility Expert):** W kontekście walki ze zmianami klimatycznymi oraz ograniczenia emisji spalin, rośnie znaczenie mobilności elektrycznej. Ekspert ds. mobilności elektrycznej zajmuje się projektowaniem, rozwijaniem i zarządzaniem infrastrukturą do ładowania pojazdów elektrycznych oraz promowaniem ich używania.

7. **Specjalista ds. e-commerce (E-commerce Specialist):** Zdobywanie dóbr i usług online staje się coraz bardziej powszechne. Specjaliści ds. e-commerce zajmują się projektowaniem, wdrażaniem i zarządzaniem platformami e-commerce, strategiami marketingowymi online oraz obsługą klienta wirtualnego.
8. **Inżynier ds. biotechnologii (Biotechnology Engineer):** Biotechnologia odgrywa kluczową rolę w dziedzinach takich jak medycyna, rolnictwo czy ochrona środowiska. Inżynierowie ds. biotechnologii zajmują się projektowaniem i wdrażaniem innowacyjnych rozwiązań biotechnologicznych, takich jak leki, materiały biodegradowalne czy biopaliwa.

To tylko kilka przykładów zawodów przyszłościowych, które stanowią odpowiedź na zmieniające się potrzeby społeczeństwa i gospodarki, oraz rozwój nowych technologii. Warto również podkreślić, że lista ta może się zmieniać w zależności od zmieniających się trendów i potrzeb społecznych.

Nowym zawodem jest także **sprzedawca sprzętu elektronicznego** lub **youtuber** (osoba prowadząca profesjonalnie lub amatorsko aktywność publikacyjną w serwisie YouTube, najczęściej lokująca produkty, usługi we własnych materiałach audiowizualnych w celach marketingowych, np. promocja, reklama zleciodawcy).

Możemy więc stwierdzić, że zawód nietradycyjny to taki, który powstaje wraz z rozwojem nowej dziedziny, trendu czy wynalazku. Im nowsza dziedzina tym większe zapotrzebowanie na osoby, które będą wykonywać nowe zawody. Ważne jest aby rynek edukacyjny podążał za rozwojem i dostosowywał ofertę do potrzeb szkoleniowych.

---

1. ANALIZA ZAPOTRZEBOWANIA NA RYNKU PRACY W EUROPIE

W celu skutecznego dostosowania oferty szkoleniowej do potrzeb rynku pracy, kluczowe jest prowadzenie ciągłej, dogłębnej analizy aktualnych trendów. Należy zidentyfikować zawody przyszłościowe z wysokim potencjałem wzrostu oraz kwalifikacje niezbędne do ich wykonywania. Sektor cyfrowy, zielona energia, produkcja przemysłowa oraz zdrowie i opieka społeczna wykazują znaczący potencjał zatrudnienia w Europie.

Działania:

- Przeprowadź analizę trendów rynku pracy w poszczególnych krajach europejskich oraz na poziomie Unii Europejskiej, wykorzystując dostępne dane statystyczne i raporty.
- Zidentyfikuj konkretne zawody przyszłościowe, takie jak analityk danych, programista aplikacji mobilnych, inżynier odnawialnych źródeł energii, technik medyczny, które będą miały duże znaczenie w nadchodzących latach.
- Określ wymagane umiejętności techniczne, miękkie oraz wiedzę branżową potrzebną do pracy w tych zawodach.
- Obecnie na rynku pracy w Europie obserwuje się kilka istotnych trendów dotyczących zapotrzebowania na pracowników. Oto kilka z nich:
  1. **Cyfryzacja i technologie informatyczne:** Wraz z postępem technologicznym coraz większe znaczenie mają umiejętności związane z obsługą nowoczesnych technologii informatycznych. Firmy poszukują pracowników o umiejętnościach programistycznych, analizy danych, sztucznej inteligencji, oraz specjalistów zajmujących się cyberbezpieczeństwem.
  2. **Zrównoważony rozwój i ochrona środowiska:** W odpowiedzi na zmiany klimatyczne i rosnące zanieczyszczenie, rośnie zapotrzebowanie na pracowników związanych z zieloną energią, recyklingiem, ochroną środowiska, oraz ekologicznymi praktykami w produkcji i usługach.
  3. **Opieka zdrowotna i medycyna:** Wzrost liczby osób starszych, rosnące potrzeby zdrowotne społeczeństwa, oraz pandemia COVID-19 skutkują zwiększonym zapotrzebowaniem na pracowników z branży opieki zdrowotnej, w tym lekarzy, pielęgniarki, terapeutów zajęciowych oraz farmaceutów.
  4. **Umiejętności miękkie i interpersonalne:** Oprócz umiejętności technicznych, coraz większą wagę przywiązuje się do umiejętności miękkich, takich jak komunikacja, zdolności przywódcze, umiejętność pracy w zespole, oraz kreatywność. Firmy poszukują pracowników, którzy potrafią efektywnie komunikować się, rozwiązywać problemy oraz adaptować się do zmian.

-
5. **Praca zdalna i elastyczne modele pracy:** Pandemia COVID-19 przyspieszyła trend pracy zdalnej i elastycznych modeli pracy. Firmy coraz częściej poszukują pracowników, którzy potrafią efektywnie pracować zdalnie, zarządzać czasem oraz utrzymywać produktywność w warunkach pracy hybrydowej.
  6. **Innowacje i przedsiębiorczość:** Dynamiczne zmiany na rynku wymagają elastyczności oraz zdolności do innowacji. Firmy poszukują pracowników, którzy są kreatywni, przedsiębiorczy oraz gotowi do podejmowania ryzyka i eksperymentowania z nowymi rozwiązaniami.
  7. **Dywergencja umiejętności:** Obserwuje się również rosnącą dywergencję umiejętności na rynku pracy, gdzie niektóre branże i zawody doświadczają niedoborów pracowników o konkretnych umiejętnościach, podczas gdy inne branże mogą mieć nadpodaż pracowników. Jest to wynikiem szybkich zmian technologicznych i społecznych, które wymagają ciągłego dostosowywania się pracowników do nowych wymagań rynku.

Te trendy mają wpływ na kształtowanie się strategii rekrutacyjnych oraz rozwój zawodowy pracowników w Europie. Dlatego ważne jest, aby zarówno pracownicy, jak i pracodawcy, byli świadomi tych trendów i dostosowywali swoje działania do zmieniających się warunków na rynku pracy.

Obecne trendy na rynku pracy w Europie wskazują, że istnieje zapotrzebowanie zarówno na pracowników wysoko wykwalifikowanych, jak i na tych posiadających mniej zaawansowane wykształcenie. Oto dlaczego:

1. **Pracownicy wysoko wykwalifikowani:** Zawody wymagające zaawansowanego wykształcenia, takie jak lekarze, inżynierowie, programiści czy specjaliści ds. finansowych, nadal cieszą się dużym popytem na rynku pracy w Europie. Firmy potrzebują specjalistów posiadających zaawansowane umiejętności i wiedzę, aby sprostać wymaganiom technologicznym, zarządczym czy naukowym.
2. **Pracownicy słabiej wykwalifikowani:** Jednak równie istotna jest rola pracowników słabiej wykwalifikowanych, którzy mogą pełnić różnorodne funkcje w różnych sektorach gospodarki. Przykłady to pracownicy sektora usług, sprzedawcy, pracownicy produkcji, obsługa klienta czy pracownicy sektora rolniczego. Wiele z tych zawodów jest niezbędnych dla sprawnego funkcjonowania gospodarki, a zapotrzebowanie na nie może być stabilne, nawet w obliczu zmian technologicznych.
3. **Zawody wymagające umiejętności praktycznych:** Istnieje również zapotrzebowanie na pracowników posiadających umiejętności praktyczne, takie jak technicy, mechanicy, elektrycy czy robotnicy budowlani. Wiele z tych zawodów nie wymaga długotrwałego wykształcenia akademickiego, ale zamiast tego opiera się na zdobyciu konkretnych umiejętności zawodowych poprzez praktykę i doświadczenie.
4. **Pracownicy sektora usług:** Szybki rozwój sektora usług, zwłaszcza w obszarze nowych technologii, zdrowia i opieki społecznej, sprzyja zwiększonemu zapotrzebowaniu na pracowników z różnym poziomem wykształcenia. Zawody takie jak terapeuci zajęciowi, opiekunowie osób

starszych, doradcy finansowi czy specjaliści ds. marketingu internetowego mogą wymagać specjalistycznych umiejętności, ale niekoniecznie długotrwałego wykształcenia akademickiego.

W związku z powyższym, na rynku pracy istnieje miejsce zarówno dla pracowników wysoko wykwalifikowanych, jak i dla tych z niższym poziomem wykształcenia. Istotne jest, aby system edukacji i szkoleń odpowiadał na zmieniające się potrzeby rynku pracy, zapewniając odpowiednie umiejętności i kwalifikacje zarówno dla osób wybierających drogę akademicką, jak i tych preferujących szkolenia zawodowe.

2. DOSTOSOWANIE PROGRAMÓW SZKOLENIOWYCH DO POTRZEB RYNKU PRACY W EUROPIE

Aby zapewnić odpowiednie przygotowanie zawodowe, istniejące programy szkoleniowe należy dostosować do wymagań zawodów przyszłościowych w kontekście europejskim. Konieczne jest również uwzględnienie umiejętności miękkich, takich jak zdolności komunikacyjne, umiejętność pracy w zespole oraz kreatywność. Ważne jest także aby w każdym zawodzie i w każdej pracy uwzględniano ekologię i aby ludzie byli świadomi konieczności dbania o środowisko.

Działania:

- Przeprowadź audyt istniejących programów szkoleniowych, identyfikując luki w zakresie umiejętności i wiedzy.
  - Dostosuj programy szkoleniowe do wymagań zawodów przyszłościowych, uwzględniając nowoczesne technologie i narzędzia wykorzystywane w danych branżach.
  - Wprowadź elementy praktyczne i projekty zespołowe, które umożliwią zdobycie doświadczenia praktycznego oraz rozwój umiejętności interpersonalnych.
  - W istniejącej ofercie szkoleniowej na rynku edukacyjnym w Europie istnieje kilka istotnych luk i niedociągnięć, które warto zidentyfikować i adresować, aby lepiej odpowiadać na zmieniające się potrzeby rynku pracy. Oto kilka głównych obszarów, w których występują te luki:
1. **Umiejętności cyfrowe:** Pomimo szybkiego postępu technologicznego, wiele programów szkoleniowych nadal nie dostarcza wystarczającej wiedzy i umiejętności w zakresie obsługi nowoczesnych technologii informatycznych. Wiele osób nadal ma trudności w korzystaniu z narzędzi cyfrowych, programów komputerowych czy analizie danych. Istnieje zapotrzebowanie na programy szkoleniowe, które skupią się na rozwijaniu umiejętności cyfrowych na różnych poziomach zaawansowania.

2. **Umiejętności miękkie:** Chociaż umiejętności techniczne są istotne, równie ważne są umiejętności miękkie, takie jak komunikacja, umiejętność pracy w zespole, zarządzanie czasem czy kreatywność. Nielekceważona jest rola tych umiejętności w kontekście zdolności adaptacji do zmian na rynku pracy oraz efektywnego funkcjonowania w różnych środowiskach zawodowych.
3. **Zawody przyszłościowe:** W wielu programach szkoleniowych brakuje aktualnej wiedzy i przygotowania w obszarze zawodów przyszłościowych, takich jak sztuczna inteligencja, cyberbezpieczeństwo, zielona energia czy inżynieria biomedyczna. W związku z szybkimi zmianami technologicznymi i społecznymi, istnieje potrzeba ciągłego aktualizowania programów szkoleniowych, aby przygotowywać pracowników do zawodów, które będą miały znaczenie w przyszłości.
4. **Praktyczne doświadczenie zawodowe:** Wiele programów szkoleniowych skupia się głównie na dostarczaniu teoretycznej wiedzy, zaniedbując praktyczne doświadczenie zawodowe. Praktyki zawodowe, staże oraz projekty praktyczne są kluczowe dla zdobycia praktycznych umiejętności oraz zrozumienia funkcjonowania rzeczywistego środowiska pracy.
5. **Dostosowanie do potrzeb rynku pracy:** Niektóre programy szkoleniowe nie są wystarczająco dostosowane do aktualnych potrzeb rynku pracy. W rezultacie absolwenci mogą mieć trudności ze znalezieniem pracy zgodnej z ich kwalifikacjami, co prowadzi do tzw. dysproporcji kwalifikacyjnej.
6. **Zróżnicowanie kulturowe i społeczne:** W niektórych programach szkoleniowych brakuje uwzględnienia różnorodności kulturowej i społecznej, co może prowadzić do nierówności w dostępie do edukacji i szans zawodowych. Ważne jest, aby programy szkoleniowe były dostosowane do różnych potrzeb i kontekstów społeczno-kulturowych uczestników.

Rozwiązaniem tych problemów może być rozwój programów szkoleniowych, które skupią się na interdyscyplinarności, praktycznym doświadczeniu zawodowym, umiejętnościach miękkich oraz ciągłym dostosowywaniu się do zmieniających się potrzeb rynku pracy. Istotne jest również promowanie równości dostępu do edukacji oraz uwzględnienie różnorodności społeczno-kulturowej w procesie nauczania i uczenia się.

3. INTEGRACJA PRAKTYKI ZAWODOWEJ NA POZIOMIE EUROPEJSKIM

Międzynarodowa mobilność zawodowa stanowi ważny element rozwoju kariery zawodowej w Europie. Wspieranie staży, praktyk zawodowych oraz wymiany doświadczeń między krajami europejskimi może znacząco zwiększyć szanse na zatrudnienie.

Działania:

- Współpracuj z europejskimi instytucjami edukacyjnymi, przedsiębiorstwami oraz organizacjami pozarządowymi w celu promowania międzynarodowych programów praktyk zawodowych.
- Ułatwiał dostęp do programów takich jak Erasmus+ oraz innych europejskich inicjatyw wspierających mobilność zawodową i szkolenia zagraniczne.
- Organizuj międzynarodowe targi pracy oraz spotkania networkingowe, które umożliwią młodym ludziom nawiązanie kontaktów zawodowych na poziomie europejskim.

Międzynarodowa wymiana doświadczeń i przygotowanie zawodowe młodych ludzi do pracy w Europie, a nie tylko w ich własnym kraju, ma wiele istotnych korzyści i znaczenia dla rozwoju kariery zawodowej oraz wzrostu kompetencji międzykulturowych. Oto kilka głównych powodów, dla których jest to ważne:

1. **Zdobycie międzynarodowego doświadczenia zawodowego:** Praktyki zawodowe, staże oraz wymiana doświadczeń pozwalają młodym ludziom zdobyć cenne międzynarodowe doświadczenie zawodowe, które może zwiększyć ich atrakcyjność na rynku pracy. Praca w międzynarodowym środowisku pozwala również na rozwój umiejętności komunikacyjnych, kulturowych oraz językowych.
2. **Poszerzenie horyzontów zawodowych:** Praca za granicą umożliwia młodym ludziom poszerzenie swoich horyzontów zawodowych i poznawanie różnych modeli biznesowych, praktyk zawodowych oraz kultur pracy. To daje im szansę na lepsze zrozumienie globalnych trendów rynku pracy oraz możliwość adaptacji do różnych środowisk zawodowych.
3. **Budowanie sieci kontaktów międzynarodowych:** Międzynarodowa wymiana doświadczeń umożliwia młodym ludziom budowanie sieci kontaktów zawodowych na międzynarodową skalę. Kontakty nawiązane podczas praktyk zawodowych lub staży mogą być cennym źródłem wsparcia, inspiracji oraz możliwości zawodowych w przyszłości.
4. **Rozwój umiejętności międzykulturowych:** Praca w międzynarodowym środowisku wymaga rozwoju umiejętności międzykulturowych, takich jak otwartość na różnorodność, umiejętność współpracy z ludźmi o różnych kulturach czy zdolność do rozwiązywania konfliktów. Te umiejętności są coraz bardziej wartościowe w globalnym świecie biznesu i pracy.
5. **Zwiększenie konkurencyjności na rynku pracy:** Osoby posiadające międzynarodowe doświadczenie zawodowe często są postrzegane jako bardziej konkurencyjne na rynku pracy, zwłaszcza w branżach o międzynarodowym charakterze, takich jak handel międzynarodowy, finanse czy technologie informatyczne. To może przyczynić się do zwiększenia ich szans na zatrudnienie oraz awansu zawodowego.

W rezultacie międzynarodowa mobilność zawodowa stanowi ważny element rozwoju kariery zawodowej młodych ludzi w Europie, umożliwiając im zdobycie cennego doświadczenia, poszerzenie horyzontów zawodowych, budowanie międzynarodowych kontaktów oraz rozwój umiejętności międzykulturowych. Dlatego też wspieranie takich form edukacji i przygotowania zawodowego ma istotne znaczenie dla ich przyszłego sukcesu zawodowego.

4. WSPARCIE PSYCHOSPOŁECZNE I MENTORING NA POZIOMIE EUROPEJSKIM

Wspieranie uczestników programów szkoleniowych nie tylko pod względem zdobywania umiejętności zawodowych, ale również psychospołecznego, jest kluczowe dla ich sukcesu zawodowego. Organizacja międzynarodowych programów mentoringowych może być szczególnie skutecznym narzędziem w tym zakresie.

Działania:

- Organizuj międzynarodowe programy mentoringowe, w których doświadczeni profesjonaliści z różnych krajów europejskich mogą wspierać młodych ludzi w rozwoju ich kariery zawodowej.
- Zapewnij wsparcie psychospołeczne dla uczestników programów szkoleniowych, uwzględniając różnice kulturowe i językowe.
- Organizuj warsztaty i szkolenia dotyczące radzenia sobie ze stresem, budowania pewności siebie oraz umiejętności skutecznego zarządzania karierą.
- Organizacja międzynarodowych programów mentoringowych może być szczególnie skutecznym narzędziem w wspieraniu uczestników programów szkoleniowych nie tylko pod względem zdobywania umiejętności zawodowych, ale również psychospołecznego z wielu powodów:
  1. **Wsparcie emocjonalne i motywacyjne:** Mentorzy mogą pełnić rolę wsparcia emocjonalnego dla swoich podopiecznych, pomagając im radzić sobie ze stresem, niepewnością oraz frustracjami związanymi z nauką i pracą. Motywowanie uczestników i budowanie ich pewności siebie może znacząco wpłynąć na ich zaangażowanie i sukces w programie szkoleniowym.
  2. **Rozwój umiejętności interpersonalnych:** Praca z mentorem umożliwia uczestnikom programów szkoleniowych rozwijanie umiejętności interpersonalnych, takich jak komunikacja, budowanie relacji czy rozwiązywanie konfliktów. Poprzez regularne spotkania z mentorem, uczestnicy mogą zdobywać wskazówki dotyczące skutecznej komunikacji oraz budowania pozytywnych relacji w środowisku zawodowym.

3. **Transfer wiedzy i doświadczenia:** Mentorzy często posiadają bogate doświadczenie zawodowe i wiedzę ekspercką w swojej dziedzinie. Poprzez dzielenie się swoimi doświadczeniami, wiedzą i praktycznymi wskazówkami, mogą przyczynić się do szybszego rozwoju umiejętności zawodowych uczestników programów szkoleniowych oraz zwiększenia ich efektywności w pracy.
4. **Kierowanie rozwojem kariery:** Mentorzy mogą pomóc uczestnikom programów szkoleniowych w określeniu ich celów zawodowych oraz opracowaniu planów rozwoju kariery. Dzięki regularnym spotkaniom i wsparciu mentorów, uczestnicy mogą lepiej zrozumieć swoje mocne strony, słabości oraz możliwości rozwoju, co może pomóc im w osiągnięciu sukcesu zawodowego.
5. **Budowanie sieci kontaktów zawodowych:** Programy mentoringowe często dają uczestnikom możliwość budowania cennych kontaktów zawodowych poprzez poznanie swoich mentorów oraz innych profesjonalistów z branży. Te kontakty mogą być przydatne w przyszłości przy poszukiwaniu pracy, zdobywaniu informacji o rynku pracy oraz rozwoju kariery zawodowej.

W rezultacie organizacja międzynarodowych programów mentoringowych może przyczynić się do holistycznego rozwoju uczestników programów szkoleniowych, uwzględniając zarówno ich potrzeby związane z rozwojem zawodowym, jak i psychospołecznym. Poprzez wsparcie emocjonalne, transfer wiedzy, kierowanie rozwojem kariery oraz budowanie sieci kontaktów zawodowych, mentornictwo może być kluczowym elementem w sukcesie zawodowym uczestników programów szkoleniowych.

5. WSPÓŁPRACA MIĘDZYSEKTOROWA I MIĘDZYNARODOWA

Efektywne włączenie zawodów przyszłościowych do oferty szkoleniowej i zwiększenie szans na zatrudnienie wymaga współpracy międzysektorowej oraz międzynarodowej. Partnerstwa między instytucjami edukacyjnymi, przedsiębiorstwami oraz instytucjami publicznymi są kluczowe dla sukcesu tych działań.

Działania:

- Zachęcaj do współpracy międzysektorowej, której celem jest zwiększenie zatrudnienia w obszarach przyszłościowych, takich jak cyfryzacja, zielona energia i innowacje.
- Wspieraj partnerstwa międzynarodowe między instytucjami edukacyjnymi, przedsiębiorstwami oraz instytucjami publicznymi w celu tworzenia innowacyjnych programów szkoleniowych.
- Organizuj międzynarodowe konferencje i seminaria, które umożliwią wymianę najlepszych praktyk oraz budowanie sieci współpracy między instytucjami z różnych krajów europejskich.

Organizacja efektywnej współpracy międzysektorowej oraz międzynarodowej w celu skutecznego włączenia zawodów przyszłościowych do oferty szkoleniowej i zwiększenia szans na zatrudnienie wymaga odpowiedniego planowania, koordynacji oraz zaangażowania różnych interesariuszy. Oto kilka kluczowych kroków, które mogą pomóc w zorganizowaniu takiej współpracy:

1. **Określenie celów i strategii:** Pierwszym krokiem jest określenie klarownych celów oraz strategii współpracy. Należy zidentyfikować główne cele, takie jak dostosowanie oferty szkoleniowej do potrzeb rynku pracy, zwiększenie atrakcyjności zawodów przyszłościowych oraz poprawa szans na zatrudnienie dla młodych ludzi. Następnie należy opracować strategię, która określi działania, cele pośrednie oraz role różnych partnerów.
2. **Utworzenie partnerstw:** Istotnym krokiem jest nawiązanie partnerstw między różnymi interesariuszami, takimi jak instytucje edukacyjne, przedsiębiorstwa, instytucje publiczne, organizacje pozarządowe oraz eksperci z różnych branż. Partnerstwa te powinny być oparte na wzajemnym zaufaniu, wspólnych celach oraz zrozumieniu potrzeb i oczekiwań każdej ze stron.
3. **Tworzenie platformy współpracy:** Ważne jest utworzenie platformy lub struktury koordynacyjnej, która umożliwi regularną komunikację, koordynację działań oraz wymianę informacji między partnerami. Taka platforma może przyjmować formę stałych spotkań, warsztatów, konferencji czy grup roboczych.
4. **Dzielenie się wiedzą i doświadczeniem:** Partnerstwa międzysektorowe powinny promować aktywną wymianę wiedzy, doświadczeń oraz najlepszych praktyk w zakresie włączania zawodów przyszłościowych do oferty szkoleniowej. Instytucje edukacyjne mogą dzielić się swoimi doświadczeniami w zakresie dostosowywania programów nauczania, przedsiębiorstwa mogą udostępniać swoje know-how dotyczące aktualnych trendów rynkowych, a instytucje publiczne mogą dostarczać informacji o politykach i programach wsparcia.
5. **Opracowanie wspólnych projektów i inicjatyw:** Partnerstwa międzysektorowe mogą wspólnie opracowywać projekty i inicjatywy mające na celu włączenie zawodów przyszłościowych do oferty szkoleniowej oraz zwiększenie szans na zatrudnienie. Mogą to być na przykład wspólne kursy, staże, programy praktyk zawodowych, warsztaty czy seminaria.
6. **Monitorowanie i ocena efektów:** Istotnym elementem współpracy międzysektorowej jest ciągłe monitorowanie i ocena efektów podejmowanych działań. Partnerzy powinni regularnie analizować postępy, oceniać osiągnięcia oraz dostosowywać swoje działania w oparciu o wyniki monitoringu i oceny.

Poprzez skuteczne zaplanowanie, koordynację oraz zaangażowanie partnerów z różnych sektorów, możliwe jest efektywne włączenie zawodów przyszłościowych do oferty szkoleniowej i zwiększenie szans na zatrudnienie dla młodych ludzi. Współpraca międzysektorowa umożliwia wykorzystanie różnorodnych zasobów, kompetencji oraz perspektyw, co przyczynia się do osiągnięcia lepszych rezultatów oraz większego wpływu na rozwój zawodowy i zatrudnienie.

---

6. MONITOROWANIE I EWALUACJA

Skuteczne monitorowanie i ewaluacja programów szkoleniowych na poziomie europejskim są kluczowe dla zapewnienia ich sukcesu. Regularna ocena skuteczności działań pozwoli na identyfikację obszarów do dalszego doskonalenia.

Działania:

- Regularnie monitoruj efektywność programów szkoleniowych na poziomie europejskim poprzez zbieranie danych dotyczących zatrudnienia, zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym.
- Współpracuj z europejskimi agencjami ds. zatrudnienia i szkoleń w celu oceny skuteczności działań oraz identyfikacji obszarów do dalszego doskonalenia.
- Organizuj warsztaty i konferencje poświęcone wymianie doświadczeń w zakresie monitorowania i ewaluacji programów szkoleniowych na poziomie europejskim.

Skuteczne monitorowanie i ewaluacja programów szkoleniowych na poziomie europejskim są kluczowe dla zapewnienia ich sukcesu. Oto szczegółowe działania, które mogą zostać podjęte w celu efektywnego monitorowania i ewaluacji programów szkoleniowych na poziomie europejskim:

1. **Regularne monitorowanie efektywności programów szkoleniowych:** Istotnym krokiem jest regularne monitorowanie wskaźników dotyczących skuteczności programów szkoleniowych na poziomie europejskim. Wskaźniki te mogą obejmować stopień zatrudnienia absolwentów, poziom ich wynagrodzeń, poziom zadowolenia z programów szkoleniowych, czy też stopień realizacji celów edukacyjnych. Dane te mogą być zbierane poprzez badania ankietowe, raporty instytucji edukacyjnych i zatrudnienia oraz inne dostępne źródła danych.
2. **Współpraca z europejskimi agencjami ds. zatrudnienia i szkoleń:** Istotnym aspektem jest współpraca z europejskimi agencjami ds. zatrudnienia i szkoleń, takimi jak Eurostat, European Centre for the Development of Vocational Training (Cedefop) czy European Training Foundation (ETF). Te instytucje mogą dostarczyć istotne dane oraz wsparcie w ocenie skuteczności działań oraz identyfikacji obszarów do dalszego doskonalenia.
3. **Organizacja warsztatów i konferencji:** Organizowanie warsztatów, konferencji oraz innych wydarzeń poświęconych wymianie doświadczeń w zakresie monitorowania i ewaluacji programów szkoleniowych na poziomie europejskim jest kluczowym działaniem. Takie wydarzenia mogą umożliwić instytucjom edukacyjnym, przedsiębiorstwom, instytucjom publicznym oraz innym interesariuszom wymianę najlepszych praktyk, metod i narzędzi w zakresie monitorowania i ewaluacji.
4. **Rozwój standardów i wytycznych:** Istotne jest opracowanie standardów oraz wytycznych dotyczących monitorowania i ewaluacji programów szkoleniowych na poziomie europejskim. Takie

---

standardy mogą pomóc w zapewnieniu spójności, wiarygodności oraz porównywalności danych dotyczących skuteczności programów szkoleniowych w różnych krajach europejskich.

5. **Konsultacje z interesariuszami:** Ważne jest również przeprowadzanie konsultacji z różnymi interesariuszami, takimi jak instytucje edukacyjne, przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe oraz pracownicy i uczestnicy programów szkoleniowych. W ten sposób można uzyskać różnorodne perspektywy oraz uwzględnić różnorodne potrzeby i oczekiwania w procesie monitorowania i ewaluacji.

Poprzez te działania można skutecznie monitorować i ewaluować programy szkoleniowe na poziomie europejskim, co pozwoli na identyfikację obszarów do dalszego doskonalenia oraz wprowadzenie odpowiednich zmian w celu zapewnienia sukcesu tych programów.

PODSUMOWANIE

Włączanie zawodów przyszłościowych do oferty szkoleniowej oraz zwiększenie szans na zatrudnienie w Europie wymaga współpracy międzysektorowej, międzynarodowej mobilności zawodowej oraz dostosowania programów szkoleniowych do potrzeb rynku pracy. Przedstawione wytyczne stanowią krok w kierunku realizacji tego celu i powinny być dostosowane do specyficznych warunków i potrzeb poszczególnych krajów europejskich.

Włączanie zawodów przyszłościowych do oferty szkoleniowej oraz zwiększenie szans na zatrudnienie w Europie wymaga kompleksowego podejścia, które uwzględnia współpracę międzysektorową, międzynarodową mobilność zawodową oraz dostosowanie programów szkoleniowych do potrzeb rynku pracy. Poniżej przedstawiam szczegółowe rozwinięcie tych kluczowych aspektów:

1. **Współpraca międzysektorowa:** Partnerstwo między instytucjami edukacyjnymi, przedsiębiorstwami oraz instytucjami publicznymi jest niezbędne dla skutecznego włączenia zawodów przyszłościowych do oferty szkoleniowej. Instytucje edukacyjne mogą współpracować z przedsiębiorstwami w celu zrozumienia aktualnych potrzeb rynku pracy oraz dostosowania programów nauczania do tych potrzeb. Instytucje publiczne mogą natomiast wspierać te działania poprzez dostarczanie danych i analiz dotyczących sytuacji na rynku pracy oraz tworzenie odpowiednich ram regulacyjnych i wsparcia finansowego.
2. **Międzynarodowa mobilność zawodowa:** Promowanie międzynarodowej mobilności zawodowej jest kluczowe dla poszerzania perspektyw i umiejętności uczestników programów szkoleniowych. Programy wymiany studenckiej, praktyk zawodowych oraz staży zagranicznych mogą umożliwić młodym ludziom zdobycie cennego międzynarodowego doświadczenia zawodowego, poszerzenie swojej sieci kontaktów oraz dostosowanie się do różnorodnych kulturowo i językowo środowisk pracy.
3. **Dostosowanie programów szkoleniowych do potrzeb rynku pracy:** Programy szkoleniowe powinny być regularnie aktualizowane i dostosowywane do zmieniających się potrzeb rynku

pracy oraz dynamicznego rozwoju technologicznego. Instytucje edukacyjne powinny regularnie konsultować się z przedsiębiorstwami oraz innymi interesariuszami, aby zapewnić aktualność i adekwatność oferowanych programów szkoleniowych. Ponadto, programy szkoleniowe powinny skupiać się nie tylko na przekazywaniu wiedzy teoretycznej, ale także na rozwijaniu praktycznych umiejętności oraz umiejętności miękkich, które są coraz bardziej cenione przez pracodawców.

4. Dostosowanie do specyficznych warunków i potrzeb poszczególnych krajów europejskich:

Ważne jest uwzględnienie różnic między krajami europejskimi oraz specyficznych warunków i potrzeb poszczególnych regionów. Niektóre kraje mogą być bardziej zaawansowane w zakresie pewnych technologii czy sektorów przemysłu, dlatego programy szkoleniowe powinny być dostosowane do tych specyficznych warunków. Ponadto, należy uwzględnić różnice kulturowe, językowe i społeczno-ekonomiczne w celu zapewnienia równego dostępu do edukacji i szans zawodowych dla wszystkich grup społecznych.

Poprzez skoordynowane działania oparte na współpracy międzysektorowej, promocji międzynarodowej mobilności zawodowej oraz dostosowaniu programów szkoleniowych do potrzeb rynku pracy i specyficznych warunków poszczególnych krajów europejskich, możliwe jest skuteczne włączenie zawodów przyszłościowych do oferty szkoleniowej i zwiększenie szans na zatrudnienie dla młodych ludzi w Europie.

Rozwój cywilizacyjny, techniczny powoduje jednak, że prawie codziennie pojawia się nowy zawód na rynku. Ważne jest aby firmy szkoleniowe dostosowywały swoją ofertę do rozwoju oraz potrzeb rynku pracy.

Ciekawostki zawodowe:

W ostatnich latach **zawód YouTubera** zyskał ogromną popularność wśród młodych ludzi. Platforma YouTube stała się nie tylko miejscem do dzielenia się treściami wideo, ale także sposobem na budowanie marki osobistej, zdobywanie popularności i nawet zarabianie pieniędzy.

Dla wielu młodych osób możliwość tworzenia treści wideo, które mogą być oglądane przez tysiące lub nawet miliony ludzi na całym świecie, jest bardzo atrakcyjna. Zawód YouTubera oferuje nie tylko kreatywną swobodę i możliwość wyrażenia siebie, ale także potencjalną szansę na generowanie dochodu poprzez reklamy, współpracę z markami, sprzedaż produktów czy też otrzymywanie wsparcia od fanów poprzez platformy finansowania społecznościowego.

Jednak warto zauważyć, że sukces na YouTube wymaga dużo pracy, zaangażowania i kreatywności. Nie jest to łatwy zawód, a konkurencja na platformie może być bardzo duża. Ponadto, jak w przypadku każdego innego zawodu, istnieją również pewne wyzwania i ryzyka związane z byciem osobą publiczną w środowisku online.

Mimo to, dla wielu młodych osób możliwość tworzenia treści na YouTube stanowi fascynującą ścieżkę kariery i dlatego jest to zawód, który cieszy się dużą popularnością wśród młodzieży.

Praca jako **programista gier** zdecydowanie cieszy się dużą popularnością wśród młodzieży, zwłaszcza wśród osób zainteresowanych grami komputerowymi i technologią. Istnieje kilka powodów, dla których zawód programisty gier jest atrakcyjny dla młodych ludzi:

1. **Pasja do gier komputerowych:** Wiele osób w młodym wieku uwielbia grać w gry komputerowe. Praca jako programista gier umożliwia im połączenie pasji z zawodem, co może być bardzo motywujące.
2. **Kreatywność i innowacje:** Tworzenie gier komputerowych to proces twórczy, który umożliwia programistom wyrażenie swojej kreatywności i eksperymentowanie z różnymi pomysłami. Młodzi ludzie często lubią wyzwania związane z tworzeniem czegoś nowego i innowacyjnego.
3. **Perspektywy zawodowe:** Rynek gier komputerowych stale rośnie, co oznacza, że istnieje duże zapotrzebowanie na wykwalifikowanych programistów gier. Praca w tej branży może zapewnić stabilną i perspektywiczną ścieżkę kariery.
4. **Technologia i rozwój umiejętności:** Praca jako programista gier wymaga znajomości zaawansowanych technologii i umiejętności programistycznych. Dla wielu młodych osób nauka tych umiejętności może być fascynująca i rozwijająca.
5. **Społeczność i współpraca:** Branża gier komputerowych jest zazwyczaj bardzo dynamiczna i oferuje możliwość współpracy z innymi kreatywnymi ludźmi, takimi jak projektanci, animatorzy czy twórcy treści.

Dlatego też, praca jako programista gier jest jednym z zawodów, które cieszą się dużą popularnością wśród młodych ludzi, którzy chcą połączyć swoją pasję do gier z zawodem w dynamicznej i innowacyjnej branży.

Jakie nowe zawody pojawiły się w XXI wieku?

- **Influencer.** Influencer to stosunkowo **nowe** pojęcie, a przedstawicieli tej profesji jest bardzo wielu. Influencer to **wpływową, rozpoznawalną osobą, która skupia wokół siebie grupę internautów-fanów, z którymi buduje trwałe relacje.** Influencerzy aktywnie działają w sieci, prowadząc blogi i vlogi na popularnych stronach kanałów społecznościowych, takich jak Facebook, Instagram, YouTube czy TikTok. Youtuber/Vlogger. ...
- **Bloger. twórca internetowy, który na co dzień zajmuje się tworzeniem treści, udostępnianiem ich w Internecie oraz kontaktowaniem się ze swoimi obserwatorami.** Ma za zadanie nie tylko pisać ciekawe teksty lub tworzyć inspirujące zdjęcia i filmy, lecz także dbać o swój marketing i prowadzić stronę internetową.
- **Podcaster.** Podcast to **forma internetowej publikacji audio, w której jedna lub kilka osób opowiada, lub prowadzi rozmowę na konkretny temat.** Nazwa podcast używana jest również do określenia serii nagrań audio o określonej tematyce.
- **Broker informacji** (osoba, która **wyszukuje i udostępnia informacje.** Ten zawód narodził się stosunkowo niedawno w wyniku rozwoju technik transmisji informacji. Zadaniem brokera jest wyławianie z internetu najistotniejszych informacji wg ściśle określonego kryterium oraz ich ocena).
- **Personal shopper.** osoba, która pomaga innym robić zakupy, udzielając porad i sugestii. Często są zatrudniani w domach towarowych i butikach, chociaż niektórzy są freelancerami lub pracują wyłącznie online. **Samodzielnie nabywa ubrania i detale w imieniu klienta i za jego pieniądze.** Personal shopping może być także jedną z usług świadczonych przez stylistów. Można powiedzieć, że personal shopper to "połączenie stylisty, psychologa i przyjaciółki".
- **Wedding planner.** Konsultant ślubny – niezależny doradca wynajmowany przez parę młodą w celu zorganizowania i aranżacji ceremonii ślubnych oraz uroczystości weselnych. Osoba będąca konsultantem ślubnym zna branżę ślubno-weselną i potrafi zaplanować oraz zorganizować skomplikowaną uroczystość, korzystając przy tym z usług podwykonawców.
- **Groomer** (czyli **psi fryzjer**, to osoba zajmująca się pielęgnacją zwierząt. Jest szczególnie dobrze znany właścicielom psów i kotów wymagających regularnego strzyżenia czy biorących udział w wystawach.)

Na jakie zawody będzie zapotrzebowanie za 10 lat?

Za 10 lat z kolei spodziewane jest zapotrzebowanie między innymi na **specjalistów od sztucznej inteligencji, specjalistów ds. edycji genów, ekonomistów kryptowalut czy technologiców żywności** (którzy zajmować się będą na przykład produkcją mięsa z hodowli komórkowej).

Top 10 najciekawszych zawodów świata¹

Wielu z nas marzy o tym, aby praca, którą się wykonuje była nie tylko źródłem dochodu, ale też przyjemnością. Tymczasem rzeczywistość pisze często zupełnie inne scenariusze, w których mało satysfakcjonująca, nierozwojowa lub po prostu nieciekawa praca, gra główną rolę. Jeśli więc jesteś na początku swojej drogi zawodowej i nie jesteś pewien/pewna, która profesja pozwoli ci najlepiej rozwinąć skrzydła, być może zainspiruje cię poniższa lista. Od zajęć dla osób mocno stąpających po ziemi, przez zawody kreatywne, po profesje zupełnie nietuzinkowe i piastowane przez znikomą promil ludzi na globie. Najciekawsze zawody świata? Oto 10 z nich.

Chirurg

Bardzo ceniony, lecz niezwykle trudny zawód. Perfekcja w jego wykonywaniu, to prosta droga do sukcesu i sławy. Do tego, co prawda, daleka droga – wymagające studia medyczne, specjalizacja, lata praktyk, to tylko część ogromnej pracy, którą musisz włożyć, by stać się doskonałym chirurgiem. Uścisk dłoni wdzięcznego pacjenta i świadomość niesionej codziennie, specjalistycznej pomocy, to z pewnością ogromna wartość moralna, którą niesie za sobą ten zawód. W przypadku dobrego chirurga jednak, wynagrodzenie idzie zazwyczaj w parze z wysokim stopniem kwalifikacji, jest to więc profesja słusznie doskonale płatna i niezwykle pożądana na całym świecie. Warto w porę podjąć decyzję o wyborze studiów medycznych, jeśli taki charakter pracy spełnia wasze zawodowe oczekiwania.

Sommelier

Praca marzeń dla hedonistów? Tylko pozornie, bo współczesny sommelier to nie tylko degustator -znawca win i alkoholi, odpowiedzialny za właściwy dobór trunku do posiłku w najlepszych restauracjach, ale również kreator gustu, nierzadko menedżer sali oraz kierownik zaopatrzenia i składowania alkoholi. Czy jest tu więc miejsce na hedonizm? Naturalnie! Wszak nie każdy ma okazję codziennie kosztować fantastycznego smaku trunków z najlepszych winnic i gorzelnii świata, co na pewno przekonuje wielu entuzjastów wina na całym świecie, aby spróbować swoich sił w tym zawodzie. Zatem... a votre santé!

---

1 https://www.pr.edu.pl/kariera/top-10-najciekawszych-zawodow-swiata/qij_fvay

Web developer

Branża IT, od lat oferuje szeroki wachlarz usług. Zawód Web developera, nieodzowny w dobie Internetu i masowego, komercyjnego wykorzystania stron internetowych, w których odpowiednia grafika i layout nie tylko zadowolą "odbiorcę – estetę", lecz przede wszystkim efektywnie wpłyną na sprzedaż czy reklamę produktów, to jedna z najciekawszych propozycji pracy, którą oferuje branża IT. Zarobki? Uzależnione od talentu i doświadczenia, zazwyczaj bardzo satysfakcjonujące. Możliwości rozwoju? Nieograniczone! Udział w prestiżowych kampaniach marketingowych dla najlepszych światowych lub krajowych marek, to wisienka na torcie, którą przyjemnie jest spożyć po zakończeniu zazwyczaj bardzo wymagających projektów.

Grafik 3d

Entuzjaści gier komputerowych, czyli liczna grupa bezpośrednich odbiorców talentu grafików 3D, bardzo wysoko cenią sobie tę profesję. Gdyby nie duże zdolności plastyczne i kreatywność grafików 3D, ich przygoda z najlepszymi grami komputerowymi świata nie byłaby tak ekscytująca. Być doskonałym grafikiem 3D to mieć "tę moc", by efekty twojej pracy wbiły w fotel nawet najbardziej wymagających graczy. To zdecydowanie zawód przyszłości, za który już w tej chwili otrzymuje się wysokie wynagrodzenie. Jeśli więc masz talent plastyczny, lecz twoja wizja pracy jest bliższa nowym technologiom niż pracowni malarskiej, to zdecydowanie zawód dla ciebie

Konserwator dzieł sztuki

Marzysz o spotkaniu z Michałem Aniołem bez konieczności budowania wehikułu czasu, a sztuka to twoja wielka pasja, której możesz wiele poświęcić? Konserwator dzieł sztuki to praca dla ciebie, jeśli do marzeń dodasz lata studiów oraz ciężkiej, wymagającej niesłychanej wiedzy, skrupulatności i precyzji pracy. Obcowanie z bezcennymi dziełami sztuki i możliwość zachowania jakości tych dzieł dla przyszłych pokoleń to bez wątpienia jedno z najciekawszych zajęć na świecie. Wynagrodzenie? Zależy od doświadczenia i umiejętności, trzeba jednak uczciwie przyznać, że nie jest to najbardziej intratna profesja. Cóż, nie zawsze można mieć jednocześnie najciekawszą i najlepiej płatną pracę.

Architekt wnętrz

Ze względu na ogólnoswiatowe tendencje budowania mieszkań o małych metrażach, posiadacze własnego M są niejednokrotnie skazani na pomoc profesjonalisty, który sprawi, że nawet najmniejsze lokum będzie funkcjonalnym i przyjaznym miejscem do życia. Wbrew powszechnej opinii nie jest to tylko praca z użyciem programu komputerowego do projektowania wnętrz. Profesjonalny

---

architekt wnętrz powinien znać się równie dobrze na murowaniu, hydraulice i instalacji elektrycznej jak na doborze właściwych kolorów ścian i mebli. Dzięki wiedzy i multizadaniowości, to jedna z najlepiej płatnych i najbardziej interesujących profesji na świecie, łącząca funkcjonalność i design z troską o zapewnienie komfortowego życia na często bardzo ograniczonej przestrzeni.

Astronauta

Kosmiczny pomysł na życie? Dlaczego nie? Marzenia o podróżach w kosmos towarzyszą każdemu dziecku i niejednemu dorosłemu. Zawód astronauty wykonuje nieliczna, ściśle wyselekcjonowana grupa ludzi. Co więc zrobić by pracować w tym zawodzie? Być rewelacyjnym pilotem- najlepiej marynarki wojennej, świetnym fizykiem, ponadprzeciętnym inżynierem i niezmiernie zdeterminowanym, żądnym przygód człowiekiem. Najciekawszy zawód Galaktyki? Zdecydowanie tak.

Pilot

To nadal jeden z najbardziej prestiżowych i najlepiej płatnych zawodów świata, gwarantujący stabilne zatrudnienie, lecz o wiele mniej stabilne warunki pracy. Wymagający odpowiednich cech osobowościowych, nienagannego zdrowia, ogromnej wiedzy inżynierskiej i doskonałych umiejętności technicznych. Ze względu na mnóstwo restrykcji związanych z możliwością wykonywania tego zawodu, sny o lataniu często przechodzą do lamusa. Jeśli jednak dysponujesz wszystkimi niezbędnymi cechami charakteru, tężyzną fizyczną i specjalistyczną wiedzą, to gratulacje! Możesz czuć się wyróżniony.

Fotograf

Fotografia daje nieograniczone pole zawodowych możliwości. To twój wybór, czy zdecydujesz się na fotografowanie mody, produktów, uroczystości czy może skierujesz obiektyw w stronę zleceń dla National Geographic. Niemal każda dziedzina fotografii, którą zdecydujesz się zająć, jeśli będziesz to robić profesjonalnie, a twoje zdjęcia będzie charakteryzowała wysoka jakość artystyczna i techniczna, sukces to tylko kwestia czasu.

Terapeuta

Stres, depresja, socjopatia, agresja, lęki, nałogi i mnóstwo podobnych problemów cywilizacyjnych do rozwiązania to codzienność każdego terapeuty. Studia psychologiczne od lat cieszą się dużą popularnością, a na terapeutów czekają etaty w klinikach państwowych i prywatnych. Otwarcie mówi się, że to zawód przyszłości. Czy najciekawszy na świecie? Podróżnicy i piloci zapewne weszli by tu w polemikę, choć trudno walczyć z tezą, że meandry ludzkiego umysłu to bardzo interesujące

zagadnienie. Psychologia jest dla wielu ciekawą, bo wciąż nie do końca zbadaną dziedziną nauki. Co prawda od czasów Freuda i Junga dużo się zmieniło, to nadal wiele pytań pozostaje bez odpowiedzi. Topowi amerykańscy terapeuci zarabiają setki dolarów za godzinną sesję, ci najlepsi potrafią zdziałać cuda i wyciągnąć z nawet największych psychicznych tarapatów.

Opracowała: Iwona Dzedzic

Opracowanie powstało w ramach projektu „EURIBOR: Promoting sustainable actions for empowerment of vulnerable groups of youth women”

Konsultacje: Małgorzata Szostkiewicz – audytor i doradca regionalny (certyfikat EIPOS Uniwersytet Techniczny w Dreźnie)

The project "EURIBOR: Promoting sustainable actions for empowerment of vulnerable groups of youth women" is funded by Iceland, Liechtenstein and Norway through the EEA and Norway Grants Fund for Youth Employment.

Implemented by:

